

TOR:s yttrande

Beskattning av verksamhet i utlandet m m (Ds B 1981:10)

Sedan Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund (TOR) beretts tillfälle att avge yttrande över rubricerade departementspromemoria får förbundet härmed anföra följande.

1. Beskattning av rörelser och fastigheter i utlandet

I promemorian föreslås att rörelser och fastigheter i utlandet inte längre skall sammanföras till en enda förvärvskälla.

Rörelser

För rörelserna föreslås nya regler som syftar till att uppnå en större neutralitet i beskattningen vid behandlingen av investeringar i Sverige och i utlandet än vad som nu är fallet.

All rörelse i utlandet föreslås därför i fortsättningen behandlas på i princip samma sätt som en rörelse i Sverige. Frågan om en rörelse i Sverige och en rörelse i utlandet som den skattskyldige samtidigt bedriver i utlandet utgör en enda eller två separata förvärvskällor skall avgöras enligt bestämmelserna i 18 § kommunalskattelagen (1928:370), KL. Mellan en svensk och en utländsk rörelse som ingår i samma förvärvskälla får resultatutjämning ske enligt vanliga regler. Överskott eller underskott som uppkommer i förvärvskällan fördelas vid den kommunala taxeringen mellan Sverige och "utlandet" enligt bestämmelserna i 57 § KL. Den del av ett överskott som är hänförligt till den utländska verksamheten beskattas i hemortskommunen som inkomst av rörelse. Uppkommer underskott i förvärvskällan, får den del av underskottet som belöper på ett fast driftställe i utlandet räknas av endast mot sådan inkomst av rörelse som är hänförligt till ett fast driftställe i utlandet och mot inkomst av fastigheter i utlandet. Vid den statliga taxeringen får underskottet däremot i sin helhet användas för utjämning mot inkomster som den skattskyldige har från andra förvärvskällor.

Från kontrolltekniska synpunkter är det inte acceptabelt att tillåta avdrag för underskott hänförliga till verksamhet i utlandet. Möjligheterna till en rimlig taxeringskontroll i sådana fall är nämligen starkt begränsade.

Kontrollproblemen får emellertid vägas mot andra hänsyn. Så har i det nu gällande systemet kontrollskäl fått vika när det gäller beskattningen av filialer i utlandet.

I det föreliggande förslaget — som bl a innebär att möjligheterna att utnyttja underskott vid den statliga taxeringen kan ske utan begränsning — synes dock kontrollproblemen anta helt andra proportioner än vad som nu är fallet. Vad detta kan få för effekter är inte närmare belyst i promemorian. Där har endast angetts att antalet fall där rörelse bedrivs i utlandet i direktägd form (verksamhet via ett utländskt dotterbolag omfattas inte av dessa regler) är ringa. Några siffermässiga uppgifter till stöd för denna uppfattning har inte redovisats. Inte heller har man i promemorian försökt diskutera vad ett genomförande av de föreslagna reglerna kan leda till i framtiden vad beträffar valet av etableringsform i utlandet m m.

I förslaget förutses också att det nya systemet kommer att medföra merarbete vid taxeringen. Det blir bl a ofta nödvändigt att bedöma om verksamheten i utlandet bedrivs från ett fast driftställe.

Utan att kunna bedöma de administrativa och praktiska effekterna av det nya systemet bättre än vad som är görligt på grund av det föreliggande materialet anser sig TOR inte kunna ta ställning till förslaget i dess helhet. I sak har dock TOR ingen erinran mot förslaget.

Som ett tänkbart alternativ till att införa nya regler vill TOR peka på en lösning, som innebär att nuvarande regler behålls och kompletteras med en dispensregel av innebörd att regeringen kan medge att rörelser i utlandet får behandlas på i princip samma sätt som rörelser i Sverige.

TOR vill dessutom nämna att för att undvika tveksamheter det tydligare bör framgå att underskott som är hänförligt till en särskild förvärvskälla i utlandet — som saknar fast driftställe — får dras av i hemortskommunen, i motsats till vad som gäller i normalfallet, när fast driftställe finns.

Fastigheter

För fastigheter i utlandet föreslås att nuvarande regler i huvudsak behålls oförändrade. De ändringar som föreslås är en följd av de ändrade rörelsereglerna och innebär bl a att underskott i princip får räknas av endast mot sådana rörelseinkomster som är hänförliga till fasta driftställen utomlands. Enligt förslaget skall dock regeringen genom dispens kunna medge att underskott av fastigheter i utlandet i särskilda fall får utnyttjas även för avdrag mot vissa andra inkomster.

TOR har inget att erinra mot förslaget i denna del. Förbundet vill endast peka på utformningen av sjätte stycket i 4 § 1 mom lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, SIL. Av lydelsen framgår att ett tidigare ej utnyttjat underskott av fastigheter i utlandet kan dras av från det aktuella årets inkomst innan avdraget skett med sådant underskott av rörelse som uppkommit under året.

I anslutning till de nu redovisade frågorna föreslås att 74 § KL och 22 § SIL ändras så att — vid verksamhet utomlands — omkostnader som är hänförliga till en intäkt som enligt dubbelbeskattningsavtal är undantagen från beskatt-

ning i Sverige (exempt) inte i något fall bör få dras av vid taxeringen i Sverige.
TOR tillstyrker en sådan justering av bestämmelserna.

2. Beskattningen av utländska entreprenadföretag och utomlands bosatta fysiska personer

De interna bestämmelserna om skattskyldighet för utländska entreprenadföretag och för utomlands bosatta fysiska personer som är verksamma här i landet är i vissa fall mindre långtgående än motsvarande bestämmelser i de dubbelbeskattningsavtal som Sverige har ingått med andra länder. I promemorian föreslås att de interna reglerna skall ändras så att de bättre stämmer överens med dubbelbeskattningsavtalen.

Detta sker för entreprenadföretagens del genom en regel som innebär att en entreprenadrörelse alltid skall anses bedriven i Sverige om arbetet med ett visst projekt har pågått här i mer än sex månader.

Utomlands bosatta fysiska personer som är anställda i enskild tjänst i Sverige är enligt våra interna regler skattskyldiga för lönen endast under förutsättning att lönen har ”uppburits härifrån”. Nu föreslås att en definition av detta uttryck — där man tar hänsyn till de principer som har kommit till uttryck i dubbelbeskattningsavtalen — skall tas in i anvisningarna till 53 § KL.

TOR tillstyrker även förslagen i denna del.